

позиция сред страните от Европа е крайно неблагоприятна. Брутната смъртност в България в края на века е нараствала в аритметична прогресия, достигайки максимума си от 14.66‰ през 1997 г. През 2000 г. нейното равнище е 14.09‰. В годините на последните три преброявания тя е нараснала от 11.72‰ през 1985 г. на 12.73‰ през 1992 г. и достига 14.24‰ през 2001 г. През 1992 и 2001 г. този показател при мъжете се е увеличил съответно от 14.12 до 15.66‰, а при жените увеличението е от 11.06 на 12.89‰.

Със значително по-висок средногодишен темп на ръста се отличават периодите 1991-1995 г. (0.210‰) и 1996-2000 г. (0.218‰), като през десетилетието 1991-2000 г. брутната смъртност на населението в България е нараствала с над един пункт за пет календарни години.

Данните показват убедително, че през последните десетилетия на миналия век България се откроява с високо равнище на брутната смъртност.

Динамиката на режима на смъртността през разглеждания период е проследена с помощта на следните показатели:

- табличен брой на умираанията;
- вероятности за умирање на избрани точни възрасти;
- средна продължителност на предстоящия живот;
- средна възраст на умрелите в активна възраст;
- среден брой на загубените човекогодини поради смъртността в активна възраст.

ТАБЛИЧЕН БРОЙ НА УМРЕЛИТЕ В ИЗБРАНИ ВЪЗРАСТОВИ ИНТЕРВАЛИ - Показателят **табличен брой на умрелите** е начин за характеризирание на смъртността. Табличният брой на умрелите в определен възрастов интервал (x, y) е

$d_{x/y} = l_x - l_y$. Тогава $l_0 = d_{0/15} + d_{15/65} + d_{65+} = 100000$. Тези зависимости позволяват:

- Да се проследи табличният брой на умрелите във всяка от трите избрани възрастови групи в продължение на дълги периоди. Намалението му отговаря на снижение на коефициентите за смъртност, защото $d_x = l_x \cdot q_x$, където q_x е повъзрастовата вероятност за умирање.

- Да се сравняват данните за табличния брой на умрелите на обособени популации.

- Да се представят относителните дялове на избраните възрастови групи от общия брой на умираанията. Това дава възможност да се оцени еволюцията на смъртността в избраните възрастови групи в сравнителен порядък.

През периода 1985-2002 г. този показател е претърпял следните промени: